

ÁTTEKINTÉS az aktuális magyar tőkeviteli folyamatokról

2013. március 31.

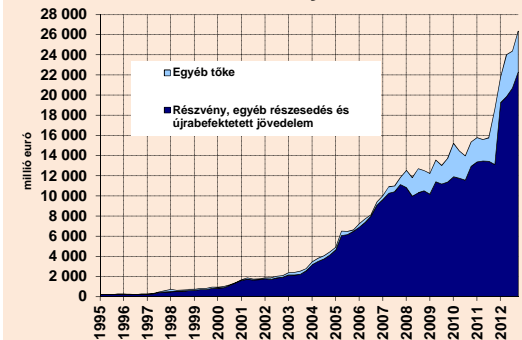
Összefoglalás

- A magyar közvetlentőke-befektetések külföldi állománya 26,3 milliárd euró, ami a GDP arányában a legmagasabb, illetve egy főre vetítve a második legmagasabb a közép-európai térségben.
- A magyar közvetlentőke-befektetések külföldi állományának döntő része a szolgáltató ágazatokban és a kőolaj-feldolgozás ágazatban található.
- A magyar közvetlentőke-befektetések állományának 32,1%-a Kelet-Közép-Európában található.
- 2012-ben 8210 millió euró értékű magyar közvetlentőke-befektetés valósult meg külföldön, ami 5 milliárd euróval több, mint az egy évvel korábbi tőke kivitel.
- 2013-ban várakozásunk szerint a magyar közvetlentőke-befektetés külföldön – egyedi, nagy értékű tranzakciók (pl. átfolyó tőke) nélkül – 1 milliárd euró körül lehet. Középtávon évi átlag 1,5 milliárd euró körüli tőke kivitelt várunk, amely összeget nagyban befolyásolhatják az egyedi, nagy értékű tranzakciók.

Főbb mutatók	Márc. 31.	Időszak
Közvetlentőke-befektetés állománya külföldön ^{1,2}	24 073	2012
Közvetlentőke-befektetés külföldön ²	8210	2012
Közvetlentőke-befektetés külföldön ²	3162	2011

1 Időszak végén
2 Milliő euró

A külföldön befektetett magyar közvetlen tőke állománya

Részletes áttekintés

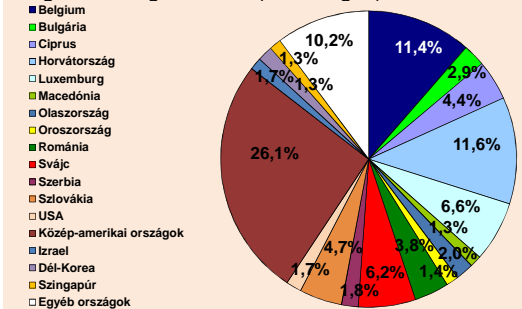
Az 1990-es években a közvetlentőke-befektetések beáramlása mellett a tőkeexport egyáltalán nem volt számottevő, 2005 óta azonban már **magyar vállalatok is évente több milliárd euró értékben hajtottak végre külföldön közvetlentőke-befektetéseket**. Jóllehet Magyarország 1990 óta minden évben nettó tőkeimportőr volt, és belátható időtávon belül az is marad, a **tőke kivitel értéke az elmúlt években a korábbiakhoz képest kisebb mértékben maradt el a beáramlásától**.

A magyar vállalatok **közvetlentőke-befektetéseinek külföldi állománya 2012 végén 26,3 milliárd euró volt**; ebből 22,3 milliárd eurót tett ki a részvény, egyéb részesedés és újra befektetett jövedelem formájú működőtőke-befektetések állománya, 4 milliárdot pedig az egyéb tőkéé. A **GDP arányában a magyar állomány a legmagasabb (27%) a közép-európai térségben**. A szlovén állomány a második (16,7%). A lengyel (11,4%) és a cseh (7,5%) állomány az elmúlt években dinamikusan bővült, a szlovák (2012. szeptember végén 5%) és a román (0,8%) lemaradás azonban továbbra is jelentős. Az 2660 eurós **egy főre eső magyar állomány** Szlovénia (2875 euró) után a **második legmagasabb a közép-európai térségben**; az utóbbi években tapasztalható élenkülés ellenére Lengyelország (1132 euró), Csehország (1094 euró), Szlovákia (2012. szeptember végén 663 euró) és Románia (51 euró) lemaradása még mindig jelentős. Bár a magyar közvetlentőke-befektetések külföldi állománya az elmúlt időszakban dinamikusan bővült, továbbra is csak a magyarországi befektetések állományának harmadát éri el a szintje (33,5%).

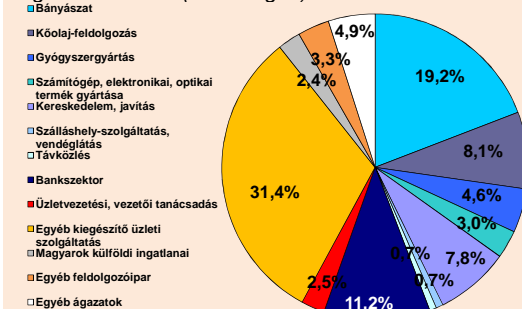
A **magyar vállalkozások külföldi közvetlentőke-befektetéseinek állományának legnagyobb része a közép-amerikai országokban** (6,9 milliárd euró, 26,1%, vélhetően túlnyomórészt az átfolyó tőkének köszönhetően) **és Horvátországban** (3,1 milliárd euró, 11,6%) **található**. (Megjegyezzük, hogy az állomány származási ország szerint bontott adatai 2012 végére vonatkoznak.) Meghatározó célpont még Belgium (3 milliárd euró, vélhetően túlnyomórészt a lent említett eszközportfólió-átrendezésnek köszönhetően), Luxemburg (1747 millió euró, 6,6%), Svájc (1646 millió euró, 6,2%), Szlovákia (1232 millió euró, 4,7%), Ciprus (1157 millió euró, 4,4%), Románia (992 millió euró, 3,8%), Bulgária (639 millió euró, 2,4%), Olaszország (518 millió euró, 2%), Szerbia (482 millió euró, 1,8%), USA (442 millió euró, 1,7%) és Dél-Korea (438 millió euró, 1,7%). Összességében a **magyar közvetlentőke-befektetések**

A külföldön befektetett magyar tőke állományának megoszlása

Fogadó országok szerint (2012 végén)

Ágazatok szerint (2011 végén)

állományának 32,1%-a Kelet-Közép-Európában található.

A magyar vállalatok külföldi befektetései állományának több mint fele (TEÁOR'08 szerint) a szolgáltató ágazatokban található (2011 végi adatok szerint 10,9 milliárd euró, 58,5%); az egyéb kiegészítő üzleti szolgáltatásban (5,8 milliárd euró, 31,4%, vélhetően túlnyomórészt az átfolyó tőkének köszönhetően), a bankszektorban (2,1 milliárd euró, 11,2%) és a kereskedelem, javítás (1,5 milliárd euró, 7,8%) ágazatban volt található a legtöbb magyar közvetlen tőke. A **feldolgozóiparban a befektetések 19,1%-a volt található** (3,5 milliárd euró, 2011 végén); ezen belül is a kőolaj-feldolgozás (1,5 milliárd euró, 8,1%), a gyógyszeripar (861 millió euró, 4,6%) és a számítógép, elektronikai, optikai termékek gyártása (551 millió euró, 3%) volt a meghatározó. Megemlítendő még a bányászat 19,2%-os részaránya (3,6 milliárd euró), amely vélhetően a Molhoz köthető. (Az állomány ágazati bontása a külföldön lévő leányvállalat ágazati besorolása szerint történik a statisztikában, míg az áramlási adatoké a magyar anya ágazati besorolása szerint.) 2010 végéhez képest a feldolgozóipari állomány értéke nőtt, az aránya pedig csökkent, míg a szolgáltató ágazatokbeli, illetve a bányászati állomány értéke és aránya is nőtt.

Az 2002-2011-es adatok szerint az éves magyar közvetlentőke-befektetés külföldön átlagos értéke 1708 millió eurót tett ki. 2012-ben a nettó tőke kivitel 8210 millió eurót ért el, ami 5 milliárddal nagyobb az egy évvel korábrinál, és minden eddiginél nagyobb tőke kivitelt jelent. A rekordszintű tőke kivitel 4,3 milliárd euró átfolyó tőkének, illetve egyes külföldi tulajdonosok eszközpórtfóliója átrendezésének (3 milliárd euró értékben) köszönhető, amely tranzakciók a beáramlással párhuzamosan tőke kivitelként is megjelentek a statisztikában. A nem adósságeneráló tőke kivitelben belül a **részvényformájú tőkeexport egyenlege 9042 millió euró** (túlnyomórészt az említett eszközpórtfólió-átrendezésnek, az átfolyó tőkének, illetve a 2011-es átfolyó tőke idénre húzódó bejegyzésének köszönhetően), míg az **újra befektetett jövedelmé 576 millió euró** (az előző év azonos időszakánál 614 millióval kedvezőbb) volt. Az adósságeneráló **egyéb tőkemozgások egyenlege -1408 millió euró** volt (döntően a 2011-es átfolyó tőke idénre húzódó bejegyzéséből fakadóan).

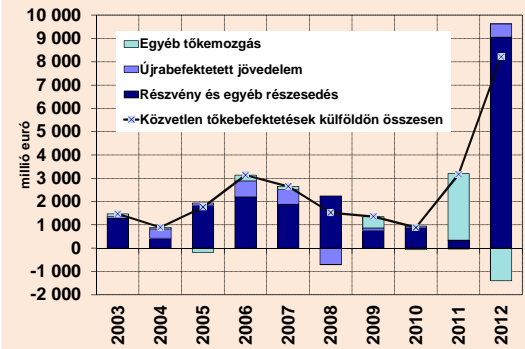
Az újra befektetett jövedelmek 2004 óta játszanak jelentős szerepet a tőke kivitelben, ami természetes velejárója a külföldön befektetett magyar közvetlen tőke állománya folyamatos emelkedésének. Az MNB által a 2012. évre becsült részvényjövedelmek aránya a nem adósságeneráló befektetések állományához viszonyítva 3,7% volt, ami a 2011. évinél 2,7 százalékponttal, az előző öt év álagánál pedig 2,1 százalékponttal alacsonyabb. 2000-2003 között az újra befektetett jövedelmek mindössze 4,2%-át adták a teljes tőke kivitelnek, 2004-2007 között már a 21,6%-át. 2008-ban ugyanakkor a magyar anyavállalatok által kapott osztalék értéke meghaladta a leánycégek adózott eredményét, így az újra befektetett jövedelem egyenlege negatív lett. 2009-ben a teljes tőke kivitel 7,2%-a, 2010-ben pedig 9,4%-a volt az újra befektetett jövedelem. 2011-ben a magyar anyavállalatok által kapott osztalék értéke meghaladta a leánycégek adózott eredményét, így az újra befektetett jövedelem egyenlege ismét negatív lett. **2012-ben a (korrigált) adózott eredmény 14 millió euróval (829 millióra), míg a megszavazott osztalék 623 millióval (253 millióra) csökkent az előző évhez képest**, így az újra befektetett jövedelem egyenlege 2007 óta a legkedvezőbb, 576 millió euró lett. **A magyar befektetők a külföldön (az előző évben) megtermelt nyereség 30%-át utalták haza osztalékként (253 millió euró) 2012-ben**, míg 2007-2011 között átlag 100% volt ez az arány.

A közvetlentőke-befektetések jövedelmei másik komponensének, az **egyéb tőke jövedelmeinek** 2010-2012-ben csökkent a jelentőségük. Az ilyen típusú jövedelmi bevétel (a magyar anyavállalat által a külföldi leánynak nyújtott hitelek kamata) 2012-ben 108 millió euró volt, ami az előző évinél 6 millióval magasabb, és az egyéb tőke 2012 végi követelésállományának 2,1%-át tette ki. A kiadás (a leányvállalat által az anyának nyújtott hitelek kamata) 2012-ben 22 millió euró volt, ami az előző évinél 8 millióval magasabb. **A nettó bevétel így az előző évinél 2 millióval alacsonyabb, 86 millió euró volt 2012-ben.** Az egyéb tőke nettó jövedelmi bevétele jelentősen elmarad a részvényformájú befektetések jövedelmi bevételeitől, annak 10,4%-át érte el 2012-ben (2010-ben 28,5% volt ez az arány).

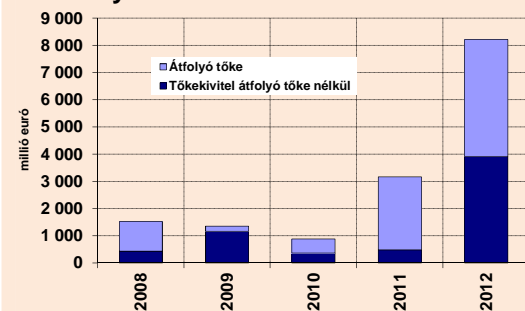
A legnagyobb értékű részvény és egyéb részesedés, illetve egyéb tőke formájú magyar közvetlentőke-befektetés 2012-ben **Belgiumba (3 milliárd euró) áramlott.** (Vélhetően a fent említett eszközpórtfólió-átrendezésnek köszönhetően.) Megemlítendő még, hogy 2,1 milliárd euró áramlott a közép-amerikai országokba (vélhetően átfolyó tőkeként), 1466 millió euró Luxemburgba, 519 millió euró Svájcba és 308 millió euró Ciprusra. Horvátországból ugyanakkor 127 millió eurót vontak ki a magyar befektetők.

Az ágazatokat tekintve (TEÁOR'08 szerint) a legtöbb részvény és egyéb részesedés, illetve egyéb tőke formájú magyar tőke 2012-ben az **üzletvezetési, vezetői tanácsadásba** (5,1 milliárd euró, az átfolyó tőkének és az eszközpórtfólió-átrendezésnek köszönhetően) **áramlott.** Említendő még a pénzügyi közvetítés ágazatba (2,1 milliárd euró, túlnyomórészt vélhetően átfolyó tőkeként), azon belül a

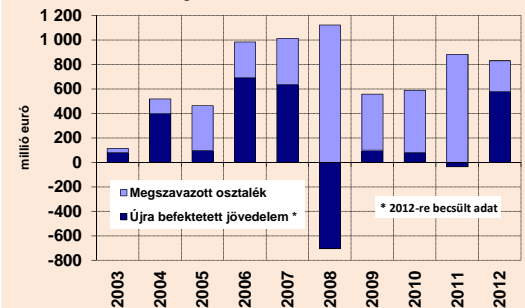
A magyar tőke kivitel alakulása (Éves adatok!)

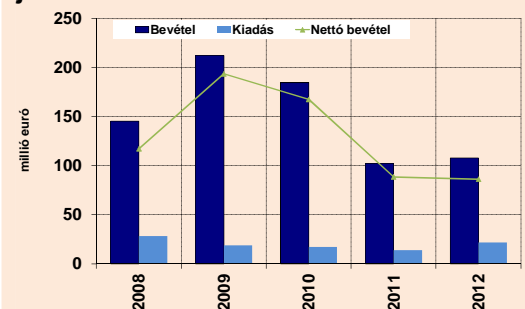
Az átfolyó tőke értékének alakulása

A magyar részvény és egyéb részesedés formájú közvetlentőke-befektetések jövedelmeinek alakulása

Az egyéb tőke formájú magyar közvetlentőke-befektetések jövedelmeinek alakulása

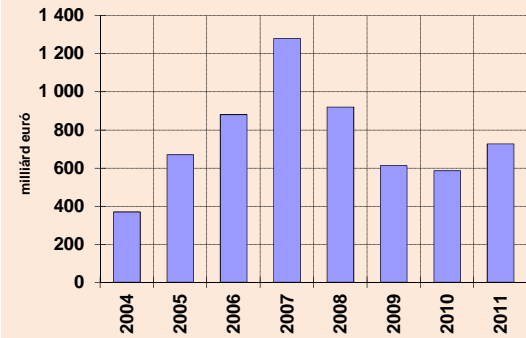
bankszektorba (166 millió euró), a **gyógyszergyártásba** (261 millió euró) és a számítógép, elektronikai, optikai termékek gyártásába (232 millió euró) irányuló befektetés. A **kőolaj-feldolgozásból** ugyanakkor 119 millió eurót vontak ki a magyar befektetők. A **feldolgozóiparba** összesen nettó 405 millió euró, míg a **szolgáltató ágazatokba** összesen nettó 7480 millió euró áramlott.

Az Eurostat adatai szerint **2011-ben** az előző évinél 24%-kal nagyobb, **725 milliárd euró volt az EU-tagországok közvetlentőke-befektetése külföldön**, de továbbra is elmarad a válság előtti 2005-2007-es időszak átlagától. A növekedés nagyjából az EU-n belülre irányuló tőkevitel bővülésének (277 milliárd euróról 361 milliárdra) köszönhető.

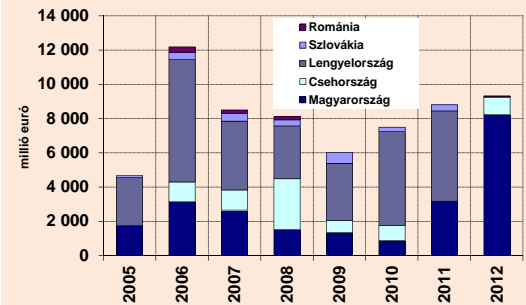
2012-ben a visegrádi országok és Románia tőkevitelének összességében **1%-kal nőtt** az előző évhez képest. A magyar tőkevitel a 2,6-szeresére (8210 millió euró), a cseh befektetők – az előző évi tőkevitelével szemben – 1045 millió eurót fektettek be külföldön. A román befektetők – az előző évi tőkevitelével szemben – 57 millió eurót fektettek be külföldön. Szlovákia (161 millió euró, -54%) esetében ugyanakkor visszaesés következett be. A lengyel befektetők ugyanakkor 644 millió euró, a szlovákok pedig 57 millió euró tőkét vontak ki külföldről. A GDP-arányos, illetve az egy főre jutó tőkevitel hazánkban (8,4%, illetve 827 euró/fő) volt a legmagasabb 2012-ben.

2013-ban várakozásunk szerint a magyar közvetlentőke-befektetés külföldön – egyedi, nagy értékű tranzakciók (pl. átfolyó tőke) nélkül – 1 milliárd euró körül lehet. Középtávon évi átlag 1,5 milliárd euró körüli tőkevitelt várunk, amely összeget nagyban befolyásolhatják az egyedi, nagy értékű tranzakciók.

EU-tagok közvetlentőke-befektetése külföldön

A visegrádi országok és Románia tőkevitelének

Adatok forrása: MNB, nemzeti jegybankok, Eurostat

1055 Budapest, Honvéd utca 13-15.

Tel.: (1) 374-2734

Fax: (1) 374-2812

E-mail: vko@ngm.gov.hu

Henger Péter
Nemzetgazdasági Minisztérium
Versenyképességi Főosztály